

กระทู้ถามแยกเฉพาะที่ ๕๓๙/ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอให้พิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาขอทานต่างด้าว คนไร้บ้านและผู้ป่วยจิตเวช ในพื้นที่อโศก - นานา เขตคลองเตยและเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังต่อไปนี้

เนื่องจากได้รับการร้องเรียนจากประชาชนว่าบริเวณอโศก - นานา เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง โดยมีการนำเด็กต่างด้าวอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี มาเรียไรขอรับบริจาคจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ นอกจากนี้ยังปรากฏว่ามีผู้ป่วยจิตเวชและคนไร้บ้านมาอาศัยด้านหน้าธนาคารกรุงเทพ สาขาบางกะปิ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ซึ่งเรื่องดังกล่าวนี้ได้รับร้องเรียนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ยังไม่ได้รับการร้องเรียนจากประชาชนว่าปัญหาดังกล่าวยังไม่ได้รับการแก้ไขจึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะมีแนวทางการแก้ปัญหาคนไร้บ้านและผู้ป่วยจิตเวชในพื้นที่อโศก - นานา เขตคลองเตยและเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างไร มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร และจะดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อใด ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะดำเนินการแก้ปัญหาขอทานต่างด้าวร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร และจะดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อใด ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในห้วงกระทู้ถาม

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ภิญชิต น่วมเจิม

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน

กรุงเทพมหานคร

คำตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะที่ ๕๓๙/ร.

ของ นายภณทิล น่วมเจิม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน กรุงเทพมหานคร
เรื่อง ขอให้พิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาขอทานต่างด้าว คนไร้บ้านและผู้ป่วยจิตเวช
ในพื้นที่อโศก - นานา เขตคลองเตยและเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ข้าพเจ้า นายวรารุช ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกียรติ ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะมีแนวทางการแก้ปัญหาคนไร้บ้าน
และผู้ป่วยจิตเวชในพื้นที่อโศก - นานา เขตคลองเตยและเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างไร
มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร และจะดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อใด ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๑

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ขอเรียนว่า มีแนวทางและขั้นตอน
การดำเนินการแก้ปัญหาคนไร้ที่พึ่ง ไร้บ้าน และผู้ป่วยจิตเวช ในพื้นที่อโศก - นานา เขตคลองเตย
และเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ดังนี้

๑) การคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง มีการดำเนินการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นเฉพาะหน้า
และจากนั้นจึงคัดกรองกลุ่มเป้าหมายตามแนวทางของกฎหมายเฉพาะตามลักษณะและสภาพปัญหา
ของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งหากกลุ่มเป้าหมายยินดียอมรับบริการในศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกรุงเทพมหานคร
จะได้รับการคุ้มครองและสนับสนุนปัจจัย ๔ อีกทั้งให้บริการติดตามหาญาติ ส่งกลับภูมิลำเนา
ส่งเข้าทำงาน ทำบัตรประจำตัวประชาชน หรือประสานส่งสถานพยาบาลเพื่อเข้ารับการรักษาอาการ
ทางจิตเวช เป็นต้น ทั้งนี้ หากไม่สามารถกลับคืนสู่ครอบครัวหรือชุมชนได้ทันที กระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ได้จัดบริการให้ความช่วยเหลือ
ในรูปแบบสถาบัน โดยสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง จำนวน ๑๑ แห่ง และศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิต
จำนวน ๓ แห่ง ซึ่งให้บริการสนับสนุนด้านปัจจัย ๔ รวมถึงพัฒนาและฟื้นฟูสุขภาพ
เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเหมาะสมต่อไป

๒) การทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ มีการดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่ายหลายภาคส่วน
อาทิ กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต สถานีตำรวจ สถาบันการศึกษา สถานพยาบาล องค์กรภาครัฐ
และเอกชน เป็นต้น เพื่อประสานงาน เฝ้าระวัง และประชาสัมพันธ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมาย
ทั้งนี้ ในส่วนการดำเนินการร่วมกับกรุงเทพมหานคร ได้มีการขับเคลื่อนแผนระยะเร่งด่วน ๑ ปี
โดยดำเนินการเปิดบ้านอิมใจเพื่อรองรับกลุ่มคนไร้บ้าน กลุ่มเปราะบางต่าง ๆ ให้ได้มีที่พักพิงชั่วคราว
ซึ่งกำหนดเปิดบ้านอิมใจ ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๘

๓) การทำงานเชิงรุกในพื้นที่ โดยอาศัยกลไกในพื้นที่และจุดประสานงาน และหน่วยเคลื่อนที่เร็ว ผ่านสายด่วน พม. ๑๓๐๐ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกรุงเทพมหานคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมลงพื้นที่ให้ความช่วยเหลือทันที

๔) การสร้างเสริมสวัสดิการสังคม มีการสนับสนุนสวัสดิการพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อป้องกันการตกเป็นคนที่พึ่ง ซึ่งมีการอบรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้เป็นผู้ช่วยผู้จัดการรายกรณี ในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย

๕) การช่วยเหลือผู้ป่วยจิตเวชร่วมกับทีมสหวิชาชีพ โดยศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกรุงเทพมหานคร ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ฝ่ายปกครอง และทีมสหวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยช่วยเหลือผู้ป่วยให้ได้รับการรักษา ทั้งนี้ หากประชาชนพบเจอผู้ป่วยจิตเวชสามารถแจ้งผ่าน ศูนย์รับแจ้งเหตุ ๑๙๑ ได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๖) การช่วยเหลือผู้ป่วยจิตเวชกรณีไม่มีญาติและที่พักอาศัย หากผู้ป่วยจิตเวชได้รับการรักษาเสร็จสิ้น มีอาการทุเลาและมีการรับรองจากแพทย์อย่างเป็นทางการแล้วพบว่า ผู้ป่วยไม่มีญาติและที่พักอาศัย โรงพยาบาลที่ให้การรักษามือป่วยจิตเวช สามารถติดต่อศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สนับสนุนรับตัวผู้ป่วยจิตเวชเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองเช่นเดียวกับกรณีคนไร้ที่พึ่ง ไร้บ้าน โดยจะดำเนินการสนับสนุนปัจจัย ๔ ติดตามหาครอบครัว ทำบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวคนพิการ จัดหางาน (กรณีมีศักยภาพ) หรือส่งเข้ารับการคุ้มครองในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง หรือประสานคุ้มครอง ตามกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยจิตเวชต่อไป

คำถามข้อที่ ๒

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะดำเนินการแก้ปัญหาขอทานต่างด้าว ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร และจะดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อใด ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๒

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ขอเรียนว่า มีแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการกรณีขอทานต่างด้าว ดังนี้

๑) การทบทวนและปรับปรุงพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. ๒๕๕๙ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการทบทวนและปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ในประเด็นคำนิยาม บทกำหนดโทษสำหรับผู้ทำการขอทาน บทกำหนดโทษสำหรับผู้แสวงหาประโยชน์จากผู้ทำการขอทาน การคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ทำการขอทาน การกำหนดอำนาจพนักงาน เจ้าหน้าที่และบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาขอทานคนไทย และขอทานต่างด้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒) การจัดระเบียบผู้ทำการขอตาน จัดทีมปฏิบัติการลงพื้นที่เชิญตัวผู้ทำการขอตาน เพื่อทำการคัดกรองและดำเนินการตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยกรุงเทพมหานครได้กำหนดดำเนินการจัดระเบียบผู้ทำการขอตานไม่น้อยกว่า ๑๒ ครั้งต่อเดือน

๓) การตั้งสื่อประชาสัมพันธ์ “หยุดให้เงินขอตาน” เพื่อสร้างการรับรู้ต่อประชาชน ในสถานที่สาธารณะและจุดที่มีประชาชนหนาแน่น โดยดำเนินการแล้วในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๕๓ แห่ง บริเวณศาลาที่พักผู้โดยสารรถประจำทางอัจฉริยะ จำนวน ๑๐๐ แห่ง บริเวณตอม่อกล่องไฟ จำนวน ๒๕ แห่ง บริเวณตอม่อ LED จำนวน ๑๘ แห่ง และป้ายผลงานเขต จำนวน ๑๐ แห่ง รวมถึงขยายพื้นที่ต่อไปในบริเวณท่าอากาศยาน โดยเริ่มนำร่องอย่างไม่เป็นทางการแล้ว จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานตรัง และท่าอากาศยานสกลนคร

๔) การดำเนินการกรณีผู้ทำการขอตานเป็นคนต่างด้าวที่มากคนเดียว ดำเนินการเปรียบเทียบปรับ หรือส่งฟ้องศาล เมื่อสิ้นสุดคดีแล้วให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการส่งตัวผู้ทำการขอตานผู้นั้นไปยัง กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง หรือสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัด เพื่อส่งกลับประเทศต้นทาง

๕) การดำเนินการกรณีผู้ทำการขอตานต่างด้าวที่มากับเด็ก ได้ดำเนินการตรวจสอบสารพันธุกรรม เพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์ทางสายโลหิตก่อน โดยได้รับความอนุเคราะห์จากสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม ระหว่างรอผลตรวจ ๔๕ - ๖๐ วัน ผู้ทำการขอตานและเด็กจะพักคอย ณ สถานพักพิงชั่วคราวในเขตพื้นที่ ตามประกาศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร คือสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งนนทบุรี โดยภายหลัง การพิสูจน์ความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หากพบว่ามีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตจริงจะรายงานผล ไปยังสถานีตำรวจในท้องที่ที่กระทำความผิด เพื่อประสานไปยังกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง หรือสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดให้ส่งกลับประเทศต้นทาง ทั้งนี้ หากตรวจแล้วพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต จะรายงานผลการตรวจสอบสารพันธุกรรมไปยังสถานีตำรวจในท้องที่ ที่กระทำความผิด เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาขอตานที่มีประสิทธิภาพที่สุดนั้น ต้องเกิดจากความเข้าใจ และความร่วมมือของประชาชน อีกทั้งการป้องกันสาเหตุตั้งแต่ต้นทางกรณีการตรวจคนเข้าเมือง บริเวณชายแดน ทั้งด้านตรวจคนเข้าเมือง และช่องทางธรรมชาติเป็นอีกปัจจัยสำคัญในการแก้ไขปัญหา ขอตานต่างด้าว ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีได้นิ่งนอนใจ จึงได้มีมาตรการ อย่างเต็มที่ในการประชาสัมพันธ์ เพื่อบริการให้ประชาชนหยุดให้เงินขอตาน รวมถึงแจ้งขอความร่วมมือ ในการร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีกลไกการดำเนินงานในระดับพื้นที่ ในการคุ้มครองกลุ่มคนไร้ที่พึ่ง และดำเนินการร่วมกับทีมสหวิชาชีพในการแก้ไขปัญหาผู้กระทำการขอตาน ซึ่งหากประชาชนประสบปัญหาความเดือดร้อน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เปิดช่องทางให้ประชาชนที่พบเห็นคนเร่ร่อน คนไร้ที่พึ่ง และผู้ทำการขอตาน สามารถแจ้งผ่านสายด่วน

พม. ๑๓๐๐ โดยเปิดให้บริการทุกวัน ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อร่วมกันช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาสังคม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น อีกทั้งศูนย์เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพประชาชน หรือ Human Security Emergency Management Center : HuSEC ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางในการกำกับ ควบคุม ส่งต่อ และติดตามการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพ ผ่านการปฏิบัติการของหน่วยเคลื่อนที่เร็ว (Rapid Response Unit : RRU) ของทีมสหวิชาชีพ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ และสื่อสารสังคมเชิงรุก เพื่อสร้างการรับรู้ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา คนเร่ร่อน คนไร้ที่พึ่ง และผู้ทำการขอทานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป